

Højesteret, fordi summa appellabilis ikke var til Stede, og den derved nødvendigjorte Bevilling til at faa Sagen afgjort ved Højesteret ikke er bleven givet. Nu er dette slet, og Forholdet vil altsaa blive paaendt af Højesteret. Det er klart, at det, som vi, da vi stillede vor Forespørgsel, havde tænkt os at spørge Regeringen om, nemlig hvorvidt den nu straks vilde gaa til Medsættelse af en Kommission, eller, om man vilde, til en Fornælse af den gamle Kommission, med det Formaal for Nye at naa til en Afsløsning af Fiskeprivilegiet, nu ikke længere ligger for paa samme Maade som tidligere. Sagen er bleven væsentlig modificeret derved, at der nu er Udsigt til at naa den autentiske Fortolkning af Højesteretsdommen af 1889, som hidtil har været savnet, og det er klart, at det ikke vil være ganske korrekt straks at gaa til at arbejde for en Afsløsning, naar det ikke er fuldstændig givet, hvortil den Ret, som skal afløses, virkelig bestaar, hvor vidt, med andre Ord, Privilegiet strækker sig. Jeg tror derfor at tale paa alle Forespørgernes Vegne, naar jeg siger, at man vil finde det ganske naturligt, at man venter, indtil Højesteretsdommen i denne Sag er falden, med Afgørelsen af vort Ønske om Medsættelse af en Kommission, der skulde fremkomme med et paa de fornødne Hensyn til de stedlige Forhold og alle paagældendes Ret begrænset Forslag til en Afsløsning. Men derfor have vi dog ikke ment, at vor Forespørgsel paa nogen Maade er forhastet, thi det vil være af overordentlig stor Betydning for den paagældende Befolkning, som lever i stadig Uro og Uvægselighed med Hensyn til, hvor vidt dens Ret gaar, og hvor vidt den har lovlig Afgang til at drive sit Erhverv eller ikke, at vide, at der dog, om end det vil være nogle Maanedes, er en Ende at se paa denne Tilstand, og at man, naar Højesteretsdommen er falden, og Privilegiets Omfang er blevet bestemt fastslaaet, umiddelbart derefter vil stride til at tilvejebringe et Grundlag for Afgørelsen af denne Sag. Det er øjensynligt, at den Tilstand, hvortil Fiskerbefolkningen, der for største Delen bestaar af fattige Menneſter, som ikke kunne undvære noget, har levet, paa det nærmeste har været uudholdelig. Disse Folk ere da ogsaa ganske naturlig flere Gange komne til at gøre Overgreb mod, hvad der maatte siges at være fastslaaet ved Domstolene. Man vil maaste fra visse Sider bedømme dette haardt, men jeg tror dog, at de fleste ville være enige med mig om, at det bør man ikke. Selve Sagen har undergaaet saa mange Svingninger, Domstolenes Afgø-

relser have været saa forskellige til forskellige Tider, at det ikke er underligt, om jævne Folk til sidst ere komne til det Resultat, at det er en saa vanstelig og udbviklet Sag, der her er Spørgsmaal om, at det ikke er let at sige, hvor langt den enes Ret gaar, og hvor den andens holder op. Det er naturligt, at Befolkningen under den stadige Krig, der er bleven ført mellem den og Ejeren af Fiskegaarden anser sig for forurettet, og at Fiskerne have raisoneret saaledes: Hvad er det, vi ville andet end have Lov til at drive det Erhverv, som vore Fædre have drevet før os og drive det paa samme Maade som de. Vi ønske jo ikke noget som helst, der gaar ud over dette, intet ud over Retten til at drive et Fiskeri, der, saa længe man kan huske tilbage i disse Egne, er blevet drevet som lovligt og ikke anfægtet fra nogen Side. Naar de nu ere blevene hindrede deri ved alle mulige Foranstaltninger, hvad er saa naturligare end, at disse Folk kunne være blevene noget bitre i Sindet og da maaste være komne til at gøre Ting, som rent juridisk set kunne siges at være Overgreb. Men ligesom jeg mener, at der er al Grund til at bedømme et saadant Forhold fra Befolkningens Side med Mildhed, saaledes mener jeg heller ikke, at der er Grund til at dømme for strengt til den anden Side, nemlig om Ejeren af Fiskegaarden, hvis han i Forfølgelsen af sin formentlige Ret er bleven ført til Foranstaltninger, der kunde synes at være unødvendig haarde. Han har jo ment, at han havde en Ret, og at der derfor ikke kunde være noget som helst at sige mod, at han hævede denne Ret selv ud til den yderste Grænse. Han har jo ligget i en aarelang Kamp med Befolkningen, og det er derfor ganske naturligt, om der ogsaa hos ham er kommen en god Del Bitterhed og Haardnakethed med i Striden. Sikker er det, at disse Forhold have været i yderste Grad uheldbringende for hele denne Befolkning. Derom kan der ikke tvistes. De have været uheldbringende i rent økonomisk Henseende, idet mange af disse i Forvejen fattige Folk ere blevene helt eller delvis ruinerede derved. Kommissionen, der bestod af fuldtud saghyndige, udtalte, at hvis Fiskeriprivilegiet skulde opretholdes efter sin Strenghed, vilde en stor Del af den store Befolkning paa ca. 3,000 Familienmedlemmer blive henvist til Fattigvæsenet. Jeg vil gøre opmærksom paa, at faktisk have disse Forhold, saaledes som de have udviklet sig, vel ikke gjort slet saa stor Skade for disse Folks økonomiske Eksistens, som Kommissionen udtalte, men dog i høj Grad forringet den, og sikkert have de i Aarenes